

УДК 378 – 057.4:331.5

ББК 74.58я5

П84

Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці: матеріали Всеукр. наук.-практич. інтернет-конф., 17 лютого 2016 року. [Електронний ресурс]. – Вінниця, ВНАУ, 2016. – с. – Режим доступу: <http://socrates.vsuu.org/repository/getfile/10319.pdf>

Посвідчення про державну реєстрацію Всеукраїнської науково-практичної конференції інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», видане УкрІНТЕІ № 35 від 25 січня 2016 року.

У збірнику наведені матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Професійна підготовка фахівця в контексті потреб сучасного ринку праці», де викладено результати наукових досліджень і практичного досвіду викладачів з проблем сучасної педагогіки у світлі пріоритетів цивілізації, теоретико-методологічних проблем професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, сучасних технологій формування професійної компетентності фахівців, навчально-методичного забезпечення професійної підготовки в умовах інформаційного суспільства, формування професійної мобільності майбутніх випускників вищих навчальних закладів.

Для науковців, керівників підприємств, викладачів, аспірантів, студентів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Вдовенко С.А., к. с.-г. н., доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства ВНАУ; Гуцаленко Л.В., д. е. н., професор, завідувач кафедри аудиту та державного контролю ВНАУ; Рязанов С.Ф., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища ВНАУ; Паламарчук І.П., д.т.н., професор, завідувач кафедри процесів та обладнання переробних і харчових виробництв ім. проф. П.С. Берника ВНАУ; Кучерявий В.П., д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри технології виробництва і переробки продуктів тваринництва ВНАУ; Ціхановська В.М., д. е. н., професор, в. о. завідувача кафедри зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму ВНАУ, Джеджула О.М., д. пед. н., професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій ВНАУ.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції.

УДК 378:657:316.444.5

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Подольнчук О.А., к.е.н., доцент,

Вінницький національний аграрний університет

У науковому дослідженні розглянуто поняття «професійна компетентність» та обґрунтовано основні елементи професійної компетенції фахівця з обліку.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, освіта, бухгалтер.

Постановка проблеми. Бухгалтер – безумовно, одна із гідних професій, тих, що звучать гордо. Саме слово «бухгалтер» перекладається з німецької мови як: *buch* – книга і *halter* – держатель), тобто дослівно виходить – держатель книг. Бухгалтер – це різнопланова професія. Буває головний бухгалтер, бухгалтер-касир, бухгалтер-економіст, бухгалтер матеріального відділу, бухгалтер із заробітної плати, бухгалтер-обліковець, бухгалтер-оператор, помічник бухгалтера тощо. Без бухгалтера не може існувати жоден суб'єкт господарювання, оскільки бухгалтер (відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні») здійснює виявлення, вимірювання, реєстрацію, накопичення, узагальнення, зберігання та передачу інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [7]. Тому бухгалтер зобов'язаний знати законодавство від «А» до «Я», а також вміти адаптувати облік під його зміни – таким чином, постійно підвищуючи професійну компетентність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність даної тематики підтверджують результати аналізу наукової літератури. Як зазначає О.В. Овчарук, високий рівень конкурентоспроможності працівника забезпечує професійна компетентність, яка визначається багатьма чинниками... [4, с. 7].

І тому, на думку Отрощенко Л.С., одним із завдань освіти є професійна підготовка фахівців, спрямована на потреби суспільства [5]. Сьогодні в Україні пропонують свої послуги тисячі людей з дипломом бухгалтера. Дефіциту на осіб, що мають диплом бухгалтера немає. Але є дефіцит у бухгалтерях, які мають високий рівень професійної компетентності.

Мета публікації полягає в дослідженні сутності категорії «компетентність» та обґрунтування змісту професійної компетентності фахівця з обліку.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями – одне із завдань освіти [8].

Освіта – це основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства. Неабияку роль в утвердженні розвинутого громадянського суспільства займає вища школа освіти, яка впливає на підготовку освічених, моральних, мобільних, конструктивних і практичних людей, здатних до співпраці, міжкультурної взаємодії, які мають глибоке почуття відповідальності за долю країни та її соціально-економічне процвітання [6, с. 369].

Як відзначають Стиренко Л.М. та Шиманська К.В., завдання сучасної вищої бухгалтерської освіти полягає не лише в тому, щоб дати професійні знання в сфері бухгалтерського обліку, оподаткування та права, а й у тому, щоб підготувати високо кваліфікованого фахівця, що розуміє і знає свою роль та усвідомлює значення у суспільстві загалом та на підприємстві зокрема. Він повинен вміти творчо використовувати здобуті знання на практиці (особливо в ситуаціях, що вимагають застосування професійного судження), працювати в колективі та цінувати колективний досвід вирішення проблемних питань бухгалтерського обліку, оподаткування та загального керівництва

підприємством [9]. За даними ВІКІПЕДІЇ кваліфікація (від англ. Quality – якість) – це наявність підготовки, професійних знань, навичок та досвіду, які дають можливість особі належним чином проводити певні дії [2]. Вище викладене зумовлює необхідність дослідження сутності професійної компетенції фахівця з обліку.

У науковій літературі існують різні трактування поняття професійної компетентності, але більшість авторів розглядають цей термін у двох аспектах: з одного боку як ціль освіти, професійної підготовки, а з іншого – як проміжний результат, який характеризує фахівця, виконуючого свою професійну діяльність. У більшості наукових праць професійна компетентність розглядається як високий рівень кваліфікації та професіоналізму [5].

У поданих науковцями визначеннях обґрунтовано різні сутнісні характеристики досліджуваної категорії (табл. 1).

Таблиця 1

Дефініція сутності категорії «компетентність» у наукових дослідженнях

Автор	Визначення
Г.Селевко	Компетентність – це інтегральна якість особистості, яка проявляється в її загальній здатності і готовності до діяльності, що ґрунтується на знаннях і досвіді, набутих в процесі навчання і соціалізації та орієнтованих на самостійну й успішну участь у діяльності.
Н.Г. Ничкало, С.У. Гончаренко, В.О. Радкевич	Під компетентністю вбачаються не тільки професійні знання, навички і досвід у спеціальності, але і ставлення до справи, певні (позитивні) схильності, інтереси і прагнення, здатність ефективно використовувати знання й уміння, а також особистісні якості для забезпечення необхідного результату на конкретному робочому місці у конкретній робочій ситуації.
Н. Сирятов	Компетентність – це сукупність індивідуальних здатностей, навичок, професійних умінь і знань, наявність базової освіти і досвіду роботи, стан здоров'я працівника, необхідних для реалізації професійних функцій в межах конкретної посади (професії).
Є.Ф. Зеєр	компетентність людини визначають її знання, вміння та досвід, а здатність реалізувати ці знання, уміння і досвід в

	своїй професійній діяльності притаманна тільки компетентній професійно успішній особистості.
--	--

Джерело: Сформовано за [1]

Поняття «професійної компетенції» також тлумачиться по-різному. Заслуговує уваги думка академіка Ничкало Н., яким відзначено: професійна компетентність – сукупність знань і вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності, уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію [5].

На думку Чередніченко Г.А., професійна компетентність майбутніх фахівців з економіки – це важлива характеристика діяльності фахівця, його інтегративна якість, що є синтезом професійних компетенцій та особистісних професійно важливих якостей [10].

Зазначимо, що згідно із міжнародними стандартами освіти професійних бухгалтерів (МСО), компетентність визначається як можливість виконувати функціональну роль щодо визначених стандартів з урахування реальної робочої ситуації. Так, компетентність означає продемонстровані здібності виконувати відповідні задачі за встановленими стандартами. Якщо термін «здібність» відноситься до якостей людей, що забезпечують потенціал для виконання роботи, то термін «компетентність» означає фактичну демонстрацію результатів діяльності [3]. Здібності є тими якостями спеціаліста, які надають йому можливість виконувати свої функції, а компетентність проявляється в діях, які виконує людина для визначення того, чи дійсно вона може працювати за визначеними чи встановленими стандартами чи правилами (табл. 2).

Отже, якщо людина, завдяки своїм здібностям виконує поставлені завдання відповідно до встановлених стандартів, то компетентність вважається досягнутою. Іншими словами, щоб стати висококваліфікованим фахівцем з обліку, необхідно досягти професійної компетенції шляхом оволодіння професійних знань, професійних навичок, професійних цінностей, етики та відносин, які можна здобути в процесі навчання та практичного досвіду (рис. 1).

Висновки і пропозиції. Таким чином, можна відзначити, що професійна компетентність фахівця з обліку – це якісна характеристика його діяльності, тобто, здатність застосування набутих знань, навичок, цінностей, етики та взаємовідносин, отриманих під час навчання та оволодіння навиками бухгалтерського обліку з метою ефективного виконання своїх функціональних обов’язків.

Таблиця 2

Розмежування сутності здібностей та компетентності за МСО

Здібності	Компетентність
Ключові поняття	
Властивості	Дії
Потенціал	Факт
Оволодіння	Демонстрування
<i>Може проявлятися як результат навчання</i>	<i>Може проявлятися як результат виконання</i>
Види професійних здібностей	Види компетентності
Професійні знання Професійні навички (наприклад, інтелектуальні, спеціальні, неспешальні, організаційні, особисті, міжособистісні)	Включає діапазон результатів діяльності, які відносяться до стандартів практики (наприклад, функціональні, управлінські та міжособистісні)
Професійні цінності, етика і відносини (наприклад, етичні цінності, професійна поведінка, схильність до високих спеціальних стандартів, скептицизм, прагнення постійного вдосконалення і навчання протягом життя, визнання цінностей інтересів громадськості та соціальної відповідальності)	Включає діапазон результатів діяльності, які відносяться до стандартів поведінки (наприклад, етичної і професійної поведінки, виявлення доцільного скептицизму, ефективності професійного розвитку)

Джерело: Сформовано за [3]

Рис. 1. Розвиток особистості як фахівця з обліку

Джерело: сформовано автором

Література

1. Ковтуненко К.В. Компетентнісний підхід і його застосування в організації обліку виробничих запасів / К.В. Ковтуненко, З.В. Гаврилюк [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pratsi.opu.ua/app/webroot/articles/1382437785.pdf>
2. Матеріали Wikipedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Кваліфікація>
3. Міжнародні стандарти освіти професійних бухгалтерів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.iaf.kiev.ua/images/stories/library/standarts/msfz-osvity.pdf>
4. Овчарук О.В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / [за заг. ред. О.В. Овчарук]. – К. : «К.І.С.», 2004. – 112 с.
5. Отрошенко Л.С. Професійна компетентність майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю: теоретичний аспект / Л.С. Отрошенко. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6260/1/L.S.Otroschenko>
6. Подолянчук О.А. Традиційні та інноваційні технології реалізації навчального процесу галузі контролю / О.А. Подолянчук // Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти» : Збірник наукових праць / [за заг. ред. І.М. Бендери, С.Б. Слободяна]. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011. – 520 с.
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №96-XIV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

8. Про освіту: Закон України № 1060-XII від 23.05.1991 р. [Електронний ресурс]. – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/page>

9. Стиренко Л.М. Викладання дисциплін «облік у бюджетних установах» в контексті застосування компетентнісного підходу до підготовки фахівця з обліку і аудиту // Л.М. Стиренко, К.В. Шиманська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/36578/38676>

10. Чердніченко Г.А. Формування професійної компетентності студентів економічних спеціальностей / Г.А. Чердніченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12599/1/Forming.pdf>

УДК 378.146

ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Пругська О.О., д.е.н., професор,

Польова О.Л., д.е.н., доцент,

Фурман І.В., к.е.н., доцент,

Вінницький національний аграрний університет

У статті подано зміст інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютерно-орієнтованих методів навчання, форм і методів професійної підготовки економістів через створення інформаційно-комунікаційного навчального середовища, яке охоплює всі функціональні підсистеми вищого навчального закладу.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	492
Подорянчук О.А.	
ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	498
Прутська О.О., Польова О.Л., Фурман І.В.	
ВИКОРИСТАННЯ САПР ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІНИ «НАРИСНА ГЕОМЕТРІЯ, ІНЖЕНЕРНА ТА КОМП'ЮТЕРНА ГРАФІКА»	505
Райковська Г.О., Головня В.Д.	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	511
Руда О.Л., Островська О.В.	
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ WEB-АНАЛІТИКИ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВНЗ «СОКРАТ» (ВНАУ) З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ	518
Скакун Л.А., Бондаренко О.А., Томчук О.Ф.	
ПРО НАСКРІЗНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ	525
Шевчук О.Ф.	
ПІДГОТОВКА ЕКОНОМІСТІВ-КІБЕРНЕТИКІВ У ВНЗ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ.....	538
Юрчук Н.П., Бахарєва Я.В.	
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	544
Янчук В.І., Грищук Н.В.	
ЗАСТОСУВАННЯ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ ДЛЯ РОЗПІЗНАВАННЯ ПОТОЧНОГО СТАНУ ТЕХНІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ.....	548
Яцковський В.І., Яцковська Р.О.	